

**Рішення спеціалізованої вченої ради ДФ 08.051.154
про присудження ступеня доктора філософії**

Здобувач ступеня доктора філософії Явтушенко Денис Анатолійович, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара за спеціальністю 081 Право та здобув кваліфікацію магістра, навчається в аспірантурі Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара з 2022 року, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Право».

Разова спеціалізована вчена рада ДФ 08.051.154, утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Міністерства освіти і науки України, м.Дніпро від «23» лютого 2026 року № 51, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради

Ірини ПАТЕРИЛО, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України;

Рецензентів:

Ігоря АЛЕКСЄНКО, доктора політичних наук, професора, завідувача кафедри цивільного, трудового та господарського права, Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України;

Олени ГРАБИЛЬНІКОВОЇ, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерство освіти і науки України.

Офіційних опонентів:

Надії ХРИСТИНЧЕНКО, доктора юридичних наук, професора, завідувачки кафедри адміністративного права, інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Київського університету інтелектуальної власності та права, Міністерство освіти і науки України;

Юлії ЛЕГЕЗИ, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного, господарського та екологічного права, Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», ННІ гуманітарних та соціальних наук, Міністерство освіти і науки України.

на засіданні «08» квітня 2026 року прийняли рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Явтушенку Денису Анатолійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Електронні послуги у сфері соціального захисту населення» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України, м.Дніпро

Науковий керівник **МАРЧЕНКО** Олеся Володимирівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису із дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

У дисертації вперше запропоновано під поняттям «електронні послуги у сфері соціального захисту населення» розуміти результат діяльності органів публічної адміністрації, що полягає у наданні певних видів електронних послуг за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій уповноваженим суб'єктом влади у формі системи заходів, спрямованих на реалізацію волевиявлення особи щодо належного їй права на забезпечення належних умов життя та соціально-економічних і духовних потреб, а також у випадку настання соціального ризику, відповідно до умов, підстав та у спосіб, передбачених законодавством України; виокремлено особливості процедури надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення: перш за все, регулювання нормами адміністративного права; по-друге, процесуальний характер роботи уповноважених органів та посадових осіб органів виконавчої влади; по-третє, ініціативний характер - послуги надаються на підставі заяви від фізичних осіб; по-четверте, поетапність - наявність етапів з притаманними їм тимчасовими, змістовними та процедурними особливостями; і, нарешті, офіційне фіксування підсумків процедури у формі індивідуального правового акту (рішення, дозвіл, ліцензія, сертифікат, акт, посвідчення та ін.); охарактеризовано основні напрями удосконалення надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення, а саме: нормативно-правовий (розроблення та прийняти нормативно-правового акту на рівні Кабінету Міністрів України «Про затвердження типового адміністративного регламенту щодо надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення» тощо); організаційно-інформаційний (полегшення доступу громадян до надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення забезпечених інформаційними технологіями; налагодження зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації); науковий (проведення ґрунтовних наукових досліджень з метою покращення надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення).

Дисертація виконана державною мовою із дотриманням вимог до оформлення дисертації, встановлених МОН України. Обсяг основного тексту дисертації відповідає нормам, встановленим освітньо-науковою програмою «Право» за спеціальністю 081 Право Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Здобувач має 7 наукових публікацій за темою дисертації, чотири з яких опубліковані у наукових фахових виданнях України категорії «Б», а також у трьох тезах доповідей на конференціях, які відповідають вимогам пунктів 8, 9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, зокрема: :

1. Явтушенко Д.А. Адміністративно-правове розуміння категорії електронні послуги в сфері соціального захисту населення. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Спец випуск* 1, 2024. С. 248-252. DOI <https://doi.org/10.32782/2408-9257-2024-1-45> URL. http://apnl.dnu.in.ua/1_2024/47.pdf

2. Явтушенко Д.А. Щодо визначення електронних послуг у сфері соціального захисту населення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 3, 2024. С. 430-435, doi <https://doi.org/10.24144/2788-6018.2024.03.74> URL. <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/308403>

3. Явтушенко Д.А. Правове регулювання надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 83(3), 2024. С. 391-396. DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2024.83.2.58> URL. <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/310151>

4. Yavtushenko Denys. Content of the stages of the procedure for providing electronic services in the field of social protection of the population. *Європейські перспективи*. 4, 2025. С. 169-175. DOI: <https://doi.org/10.71404/EP.2025.4.24> URL.: https://ep.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/EP-2025-4/EP_2025_4_169.pdf

Які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

5. Явтушенко Д.А. Правовідносини щодо надання електронний послуг у сфері соціального захисту населення в Україні. *Актуальні питання адміністративного права та процесу в умовах воєнного стану: збірник матеріалів Х Всеукраїнської наукової конференції молодих вчених (в авторській редакції)*, (м. Кропивницький, 06 грудня 2024 року). Кропивницький, 2024. С. 283-286.

6. Yavtushenko Denys. Content of electronic services in the sphere of social protection of the population in Ukraine. *Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування: матер. Всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Дніпро, 5 груд. 2024 р.). Дніпро: ДДУВС, 2025. С. 205-208.

7. Yavtushenko Denys. Some features of the essence of electronic services in the field of social protection in Ukraine. *Правова система України: європейський вектор розвитку в умовах воєнного стану: [Матеріали XV Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, Державний університет «Київський авіаційний інститут», 21 лютого 2025 р.]*. Тернопіль: Вектор, 2025 С. 292-296.

У дискусії взяли участь (голова, рецензенти, офіційні опоненти, інші присутні) та висловили зауваження:

Голова спеціалізованої вченої ради – Патерило Ірина Володимирівна, доктор юридичних наук (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право), професор, професор кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України. Зауважень немає.

Офіційний опонент – Христинченко Надія Петрівна, доктор юридичних наук (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право), професор, завідувачка кафедри адміністративного права, інтелектуальної власності та цивільно-правових дисциплін Київського університету інтелектуальної власності та права, Міністерство освіти і науки України.

Зауваження:

1. Виходячи з аналізу змісту дисертації та наукових публікацій, дисертантом не вивчались внесення змін до Закону України «Про адміністративні процедури», не було визначено їх роль та значення надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення. Вважаємо, що дослідження зазначеного питання значно б підвищило науковий рівень дисертаційної роботи.

2. Зважаючи на актуальність і практичне значення дисертації, здобувачеві варто було розробити методичні рекомендації щодо удосконалення надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення, що додало б дослідженню ваги з точки зору задоволення потреб практичної діяльності суб'єктів публічної адміністрації.

3. При визначенні напрямів удосконалення надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення поза увагою дисертанта залишились питання запобігання проявам корупції у зазначеній сфері. Було б показово дослідити види корупційних проявів у досліджуваній сфері та запропонувати шляхи їх подолання.

4. Значно підвищило б роль дисертаційного дослідження проведення соціологічного опитування серед суб'єктів звернення та органів публічної адміністрації щодо надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення, в результаті чого висновки дисертації були би більш достовірними та ґрунтовними.

В той же час наявність дискусійних положень характеризує насамперед складність і актуальність дослідженої теми та власний підхід дисертанта до її розгляду. В дослідженні автором вдалося досягти його мети. Положення і висновки дисертації мають теоретичне і практичне значення для удосконалення функціонування інституту надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення, а також для науково-дослідної і правотворчої діяльності та у навчальному процесі.

Офіційний опонент – Легеза Юлія Олександрівна, доктор юридичних наук (12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право), професор, професор кафедри цивільного, господарського та екологічного права, Національного технічного університету «Дніпровська політехніка», ННІ гуманітарних та соціальних наук, Міністерство освіти і науки України

Зауваження:

1. Виокремивши ознаки надання електронних послуг в сфері соціального захисту населення в підрозділі 1.1. дослідження, автор поза увагою залишив зв'язок адміністративних та фінансових правовідносин і не

- дослідив природу фінансування суб'єктів надання електронних послуг в сфері соціального захисту населення з державного та місцевих бюджетів.
2. У дисертації необхідно було б розглянути на рівні окремого підрозділу проблему забезпечення взаємодії суб'єктів публічної адміністрації щодо надання електронних послуг в сфері соціального захисту населення в Україні, визначивши шляхи удосконалення зазначеної взаємодії та навівши приклади практичної діяльності взаємодії суб'єктів публічної адміністрації з населенням у цій сфері.
  3. При визначенні шляхів правового регулювання відносин надання електронних послуг в сфері соціального захисту населення (с. 170-192) поза увагою дисертанта залишились питання оцінювання якості або ефективності надання публічних послуг в сфері соціального захисту населення тощо.
  4. Не зважаючи на цікаву структуру хотілося б, щоб автор дисертації приділив більше уваги особливостям надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення для такої категорії осіб, як іноземці та особи без громадянства.

Наведені спірні положення і висловлені зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації, яка має самостійний і творчий характер, наукову і практичну цінність. Наявність дискусійних питань насамперед характеризує актуальність і складність теми дослідження та власний підхід дисертанта до її розгляду. В дослідженні автором вдалося досягти його мети.

Рецензент — Алексєнко Ігор Григорович, доктор політичних наук, (23.00.02 - політичні інститути та системи), професор, завідувач кафедри цивільного, трудового та господарського права, Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Міністерство освіти і науки України

Зауваження:

1. Дисертант на с. 22 дисертації пропонує власне визначення електронних послуг у сфері соціального захисту населення як результат діяльності органів публічної адміністрації, що полягає у наданні певних видів електронних послуг за допомогою інформаційно-телекомунікаційних технологій уповноваженим суб'єктом влади у формі системи заходів, спрямованих на реалізацію волевиявлення особи щодо належного їй права на забезпечення належних умов життя та соціально-економічних і духовних потреб, а також у випадку настання соціального ризику, відповідно до умов, підстав та у спосіб, передбачених законодавством України. Проте, чи є безпосередня діяльність уповноваженого суб'єкта послугою, чи нею є лише результат такої діяльності – питання неоднозначне і потребує більшої аргументації дисертантом.

2. В дисертації не розглядаються питання класифікації електронних послуг у сфері соціального захисту населення, хоча формулювання теми дозволяє проаналізувати різний поділ види електронних послуг у сфері соціального захисту населення, що дозволило більш чіткіше сформулювати зміст зазначених послуг.

3. Автору необхідно було окремим підрозділом висвітлити питанням оцінювання якості надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення.

Наведені зауваження носять характер побажань і не знижують високої оцінки проведеного автором дослідження.

Рецензент – Грабильнікова Олена Анатоліївна, кандидат юридичних наук (12.00.02 - конституційне право, муніципальне право), доцент, доцент кафедри цивільного, трудового та господарського права Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України.

Зауваження:

1. В підрозділі 2.2. дисертації «Зміст стадій процедури надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення» автору необхідно було розкрити особливості реалізації такої стадії процедур надання електронних послуг у сфері соціального захисту населення як виконавче провадження.

2. Потребує додаткового пояснення автором щодо обґрунтування положень, що результати дослідження становить науковий, так і практичний інтерес у навчальному процесі та правотворчій сфері. Адже результати дослідження не знайшли свого відображення у вигляді актів впровадження в правотворчій та правозастосовчій сфері;

3. Серед задач проведеного дослідження варто було б передбачити необхідність дослідження інституту відповідальності за неякісне надання або неправомірну відмову в наданні електронних послуг у сфері соціального захисту населення в Україні, в результаті чого тема дисертації була би розкрита в повному обсязі.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує ЯВТУШЕНКУ Денису Анатолійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ірина ПАТЕРИЛО